

opinie

Eerst water, de rest komt later

MILIEUBELEID Het is abominabel gesteld met de Vlaamse waterlopen. Geen enkele voldoet op dit moment aan de Europese norm. Een consortium van milieu- en natuurorganisaties pleit voor een ambitieuzer water- en droogtebeleid.

Lieven De Schampelaere & Danny Jacobs
Voorzitter
Natuurpunt &
Directeur Bond
Beter Leefmilieu,
namens de
Watercoalitie.

De hoogste voor het Vlaamse waterbeleid is de Europese Kaderrichtlijn Water. Die richtlijn verplicht de lidstaten om de vervuiling tegen 2027 zodanig terug te dringen dat een goede waterkwaliteit in alle waterlopen een feit is. Dat engagement is Vlaanderen aangepaan in het jaar 2006.

21 jaar later zijn de resultaten ronduit teleurstellend. Geen enkele van onze waterlopen voldoet momenteel aan de Europese norm. Meer dan de helft van de waterlopen scoort 'slecht', en geen enkele scoort 'goed', laat staan 'zeer goed'. Bij meer dan helft van de waterlopen is er geen verbetering meer de afgelopen jaren. Ook opmerkelijk: de kwaliteit van een aantal waterlichamen gaat zelfs achteruit, hoewel dit uitsluitend is volgens de Europese wetgeving.

Voor nog geen 10 procent van de waterlopen streven de plannen naar goede waterkwaliteit. Concreet willen de verantwoordelijken slechts 15 van de 195 waterlopen in een goede toestand krijgen. Het merendeel daarvan bevindt zich in Limburg, geen enkele in West-Vlaanderen. Voor bijna een kwart van onze waterlopen (43) laat Vlaanderen alle hoop varen. Voor deze waterlopen worden geen specifieke maatregelen meer voorzien en gaat men ervan uit dat de waterkwaliteit ook in 2033 nog slecht zal zijn. Het gaat daarbij onder meer over de Gentse binnenwateren en de Brugse Reten. Ook de IJzer en zelfs het Zwin, een van onze absolute topnatuurgebieden, krijgen onbegrijpelijk genoeg geen

specifieke actiepunten. Niet alleen waterkwaliteit is van belang, de stroomgebiedbeheerplannen moeten ons ook beter wapenen tegen waterschaarste en droogte. En dat zal nodig zijn: begin dit jaar bleek het grondwater nog steeds op een laag tot zeer laag peil te staan op 83 procent van de meetplaatsen. België behoort tot de landen waar grote waterschaarste dreigt op te treden, aldus het World Resources Institute. We worstelen nu al enkele jaren met een chronisch tekort aan grondwater. Niet alleen klimaatverandering is de schuldige hier. De structurele verdroging is een politieke keuze. Beleidsmakers hebben het waterbeheer steeds afgestemd op een intensieve landbouw en de niet-aflatende bouwwoede. Water wordt via drainage, grachten en riolen in sneltempo afgevoerd naar de zee, om gronden droog te trekken. De nadruk moet dringend weer liggen op vasthouden, zodat het water kan infiltreren. Het plan zou gebaat zijn met een aanpak die winteroverstromingen verbindt met zomerse tekorten, zodat rivieren weer volop hun rol kunnen spelen als levensader in het landschap.

Nieren van ons landschap
Onze moerassen, graslanden en bossen zijn de nieren van het landschap. Ze houden water vast en zuiveren het en ze slaan koolstof op. De huidige

plannen geven natuur en biodiversiteit geen prominente rol. Een gemiste kans, en compleet tegenstrijdig met de recente, hoopvolle Blue Deal van de Vlaamse regering, die zeventig maatregelen vooropzet in de strijd tegen waterschaarste en droogte en waarin een ecosysteemgerichte benadering voor het eerst op serieus wordt genomen. Als de Vlaamse Regering het niet bij symbooldossiers als de

Voor 43 waterlopen laat Vlaanderen alle hoop varen en worden tot 2033 geen extra maatregelen meer voorzien

De Schelde bij Schellebelle. © Fried Debrack

De Demer bij Diest. © Fried Debrack

Groene Delle wil laten, dan is in deze stroomgebiedbeheerplannen een watervisie nodig die niet enkel focust op de waterkwaliteit in de waterlopen zelf, maar ook aandacht heeft voor waterinfiltratie in de bevenlopen, groenblauwe verbindingen, ruimte voor natuurlijke, meanderende waterlopen en inzet op win-win met aanpak van droogte, wateroverlast en natuurbescherming. De waterbeheerders dienen de geest van de Blue Deal daarbij nog veel beter in te kapselen in al hun gebiedsgerichte waterplannen.

De stroomgebiedbeheerplannen zijn een eerste lakmoesproef voor onze beleidsmakers. Is het hen menens met hun nieuwe water-engagement? Dan lijkt een bijsturing absoluut noodzakelijk. Enkel op die manier kan Vlaanderen haar bedenkelijke reputatie als het gebied met de meest vervuilde waterlopen van Europa eindelijk achter zich laten.